74. številka. V Ljubljani, v petek 31. marca 1922. LV. leto

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike.

Inserati: do 9 petit vrstá 1 D, od 10—15 petit vrst á 1 D 50 p, večji inserati petit vrsta 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici petit vrsta 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor

Upravništvo „Slov. Naroda" in „Narodna tiskarna" Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda" Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje Telefon štev. 34.

Dopise sprejema le nefrankirane in zadostno frankovane. Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke: v Jugoslaviji navadne dni 1/2 D, nedelje 1 D v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1·25 D

Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod" velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan .	D 90·—	celoletno	D 156·—
polletno	„ 45·—	polletno	„ 78·—
3 mesečno	„ 22·50	3 mesečno	„ 39·—
1 „	„ 7·50	1 „	„ 13·—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino vedno po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Specijalna obdačba zasebnih uradnikov in delavcev.

Vsled denarne devalvacije in po njej nastalih draginjskih razmerah je postalo vprašanje obdačbe zasebnih nameščencev za te same, kakor tudi za gospodarje življenske važnosti. Davčno breme, ki se je nalagalo pri nas doslej zasebnim nameščencem, je bilo zelo občutno. Povprečno je znašalo eno četrtino do ene tretjine letne plače. V izjemnih primerih pa tudi več. Ker pa morajo zasebni nameščenci imeti svojo ekzistenco, se je dejansko v praksi prevalil davek na delodajalce, bodisi direktno, bodisi indirektno z zvišanjem plač in mezd. Eno in drugo je bilo gospodarsko škodljivo, ker se je s tem zviševala režija in so se slabšale tudi draginjske razmere.

Posebno občutljiv je bil ta davek, ki ga zovemo p l a č a r i n a, ker je sama na sebi precej visoka, pa tudi še podlaga za enotni državni pribitek in avtonomne doklade. Upravičeno so zahtevali zasebni nameščenci, kakor tudi delodajalci in gospodarske organizacije, na čelu jim Trgovska in obrtniška zbornica, v svojih spomenicah, da se plačarina sploh odpravi. Iz prvotnega davka, katerega so plačevali le predvojni dvorni svetniki in najvišji privatni uradniki, je postal po vojni plačarina davek, katerega bi moral po dosedanjih zakonih plačevati že skoro vsak zasebni nameščenec in delavec, kar kaže Trbovlje, brez ozira na dejstvo, da se vzlic svoji blesteči plači v papirnatem denarju komaj za silo preživlja.

Plačarina je danes dejansko davek, katerega občuti cela javnost za nesocijalen in zastarel. Visokemu uradništvu namerjen je sedaj pri nas celo navadne delavce težko zadel. Krivico je finančna uprava deloma že priznala. V finančnem zakonu za leto 1921. (Uradni List št. 90/240 iz leta 1921.) je dovolila pri obdačbi prejemkov zasebnih nameščencev delne davčne ugodnosti. Obstojale so v tem, da so se obdavčili zasebni službeni prejemki le delno. Gotovi odstotki plač in mezd se naj po tej določbi obravnavalo kot davka prosti. Pod ta davek je po teh določilih padel nameščenec s 50.000 K prejemki.

Dotične davčne olajšave so pa bile že a priori nezadostne. Vsled nedeljene denarne devalvacije in z njo spojenega nadaljnega dviga plač in mezd ter rodbinskih doklad je postala vrhu tega vporaba teh davčnih ugodnosti iluzorična. Tega se zakonodajalec žal ni zavedel in tako imamo sedaj nevzdržne razmere. Posledica je, da so postala davčna bremena, odpadajoča na zasebne plače, odločno pretežka.

Ker je preobdačba slonela predvsem na plačarini in njenih pribitkih in dokladah, so se organizacije ponovno izrazile za odpravo plačarine. Kot bistven razlog za odpravo se je navajalo, da je plačarina specificum Slovenije in Dalmacije. Druge pokrajine tega davka ne poznajo. Edino pravilno za naše zastopnike je bilo, zahtevati odpravo tega barbarskega davka, ki igra smešno vlogo v proračunu. Presenečeni smo zaznali, da je v tem gospodarsko in socialno tako važnem vprašanju nastal zelo nesrečen preokret, ki nalaga delojemalcem grozno breme. Listi so poročali, da je socialnodemokratični poslanec v parlamentu predlagal predlogom, da se zasebni nameščenci in delavci oproste plačarine, v kolikor presegajo njih draginjske doklade one državnih uradnikov.

To stališče je za fiskus seveda ugodnejše nego enostavna odprava plačarine. Umevno je, da je finančna uprava predlog sprejela. Tako je prišel člen 3 c finančnega zakona za mesec marec in april 1922, ki se glasi: »Vkljub zakonitim predpisom, ki veljajo v dotičnih pokrajinah, ne plačujejo privatni nameščenci za davčni leti 1921 in 1922 davke na doklade, ki jih prejemajo poleg plače, v tolikem znesku, kolikor prejemajo državni uradniki kot doklade po uredbi o draginjskih dokladah.

Na ono svoto doklad, ki jih imajo privatni nameščenci več od doklad, katere prejemajo državni uradniki, morajo plačati davek in pribitek po predpisih, ki veljajo o tem v zakonih dotične pokrajine.«

Ta člen se odlikuje po nejasnosti in je v praksi nevporabljiv. Dokler ne dobimo izvršilnega predpisa, se ž njim ne da niti primeroma določiti, koliko breme zadene zasebne nameščence.

Nejasnosti obstoje v temle:

1.) Državnih nameščencev je več kategorij. Vsaka kategorija ima druge doklade, ki se med seboj bistveno razlikujejo.

S katero kategorijo naj se sedaj primerja zasebne nameščence? Katere državne doklade so tu merodajne? Kam deneš slugo, kam direktorja, kam primeriš delavca?

2.) Kako in kdo naj določuje pri zasebnih nameščencih, kaj je temelina plača, kaj pa doklade?

3.) Glede presežka, katerega na dokladah prejemajo zasebni nameščenci in glede temeline plače naj po gorenjem členu veljajo dosedanji predpisi. Sedaj imamo pa predpise, ki so veljali pred finančnim zakonom za leto 1921. (Uradni List štev. 90/240 iz leta 1921.) in pa davčne ugodnosti zadnje navedenega finančnega zakona.

Ali naj te davčne ugodnosti veljajo poleg nove določbe člena 3 c finančnega zakona za marec in april? Kdo naj to reši? Bati se je, da se finančna uprava postavi na stališče, da ugodnosti fin. zakona za l. 1921. (Uradni List 90/240 iz l. 1921) ne veljajo več, ker se je vprašanje obdačbe prejemkov zasebnih nameščencev že itak rešilo načelno s fin. zakonom (člen 3 c) za marec in april 1922.

To stališče bi imelo za posledico, da bi se od temeline plače in od presežka na dokladah pobirala dohodnina, plačarina, enotni državni pribitek in avtonomne doklade.

Naše stališče v celi zadevi je odločno in ostro: Popolna odprava plačarine, ker je zastarela in nesocijalna ter zoperni privilegij za gospodarsko najslabše predele. Tu začnite z zlednačenjem! Poslanci, zlasti oni, ki tratijo čas s političnimi kolofoktarijami: eto Vam hvaležnega dela! Pokažite socialnost in demokratizem!

Narodna skupščina.

Razprava o obtožnici proti generalu Žečeviču. — Obramba vojnega ministra.

— **Beograd**, 30. marca. (Izvir.) Na včerajšnji seji narodne skupščine je opozicija imela priliko, da utemelji svojo obtožbo proti bivšemu ministru vojne in mornarice generalu Zečeviću radi protizakonitega poklicania rekrutov iz 1921. Vse opozicijonalne stranke niso skupno vložile ene obtožbe, ampak vsaka skupina posebej.

Predsednik narodne skupščine dr. Ivan Ribar je ob 17.15 otvoril 49. redno plenarno sejo narodne skupščine. Po končanih formalnostih je zbornica takoj prešla k razpravi o predlogih opozicijonalnih strank, da se bivši minister vojne in mornarice general Zečević stavi pred državno sodišče, ker je zakrivil smrt več sto rekrutov s tem, da jih je pozval na vojaško službovanje v najhuji zimi. Zemljoradniki, klerikalci in republikanci zahtevalo, da narodna skupščina generala Zečeviča stavi pred državno sodišče.

Zborični tajnik posl. J a n j i ć (rad.) je pred otvoritvijo debate prečital obširno z dokumenti podprto obrambo bivšega ministra vojne in mornarice generala Zečeviča. Čitanje tega obrambnega spisa je trajalo pol ure. V spisu general Zečević najprej obširno in stvarno navaja vse notranje in zunanje politične razloge, ki so bili nujno merodajni, da so bili rekruti iz l. 1921. pozvani v vojaško službo. Tedanji notranji politični položaj, sumljivo gibanje na albanski meji, habsburška propaganda in Karlov puč so zahtevali, da se odrede vsi potrebni ukrepi za varnost države. Notranji in zunanji politični pojavi so tedaj državo stavili v opasen položaj in skrb odgovornih faktorjev je bila, da je imela država za obrambo potrebne moči na razpolago. Za zasiguranje državne varnosti so bile z vojaškega stališča dane tri možnosti: 1.) ali še nadalje pridržati dosluženo vojake v službi, 2.) ali pozvati rezerviste na orožno vajo in 3.) ali predčasno pozvati v službo rekrute. Sporazumno z vlado je minister za poziv rekrutov odredil vse potrebno. Podrejenim organom je dal vsa potrebna navodila za transport rekrutov. Krivdo, da so bili rekruti med transportom slabo prekrbljeni in da je zbolelo več sto rekrutov in umrlo, zavrača minister na prometne organe, ki jih dela odgovorne, da niso točno izvedli danih navodil.

Po prečitani obrambi je pričela glavna debata o obtožbi generala Zečeviča. Govorilo je na včerajšnji seji samo pet govornikov. Štirje opozicijonalci: posl. G j o n o v i ć (rep.) posl. dr. M a z i (kler.) posl. Vojislav L a z i ć (zemlj. rad.) in Momčilo I v a n i ć (Protičev pristaš) so vsi zahtevali, da skupščina stavi bivšega ministra vojne in mornarice generala Zečeviča na odgovor in ga izroči državnemu sodišču.

Minister pravde n. r. posl. G j u r i č i č (rad.) je govoril proti in zastopal stališče generala Zečeviča, izraženega v obrambnem govoru.

Ker je bilo prijavljenih še več govornikov, je predsednik razpravo o obtožbi preložil na petek. Za danes je določena seja ob 10. dop. Na dnevnem redu so razne interpelacije.

— **Beograd**, 30. marca. (Izvir.) Vprašanje obtožbe vojnega ministra generala Zečeviča se živahno razpravlja v parlamentarnih krogih. To vprašanje povzroča delno krizo v parlamentarni situaciji. Vlada stoji na stališču, da ni dopustno izročiti generala Zečeviča državnemu sodišču. Na drugi strani pa zahteva poleg opozicije skupina demokratov in muslimanov, da pride general pred sodišče. V parlamentu vlada negotovo razpoloženje. Vlada bo vsekakor iz rezultatov razprave o obtožbi generala Zečeviča izvajala konsekvence. Situacija glede tega vprašanja pa se gotovo razčisti na petkovi seji narodne skupščine.

KRIZA V MUSLIMANSKEM KLUBU.

Demisija muslimanskih ministrov ni sprejeta. — Večina muslimanov za vlado.

— **Beograd**, 30. marca. (Izvir.) Na predlog ministrskega predsednika g. Nikole Pašiča ni ministrski svet na včerajšnji seji sprejel demisije muslimanskih ministrov. Minister trgovine in industrije Vilović in minister za narodno zdravje Omerović ostaneta še nadalje na svojih mestih. Oba ministra sta o sklepu ministrskega sveta obvestila člane svojega kluba.

— **Beograd**, 30. marca. (Izvir.) O demisiji muslimanskih ministrov je bilo včeraj dopoldne ob 10. izdano poloficijozno poročilo, ki pravi, da sta vsled razkola v jugoslovanskem muslimanskem klubu podala demisijo ministra Vilović in Omerović, izjavljajoč, da njihova skupina, ki reprezentira v klubu večino, verno vstraja na sporazumu, sklenjenem med jugoslovensko muslimansko organizacijo in vlado. Na predlog ministrskega predsednika g. Pašiča je ministrski svet pozval ministra Viloviča in Omerovića, da obdržita svoje mesto v vladi, kar sta oba sporazumno sprejela.

— **Beograd**, 30. marca. (Izvir.) Tekom včerajšnjega dneva sta dospela z ozirom na krizo v muslimanskem klubu v Beograd poslanca Sahib K o r k u t in dr. H r a s n i c a. Sahib Korkut je bil zelo iznedaden nad postopanjem dra Spaha. Skupina dr. Karamehmedoviča namerava

Kultura.

Noč na Triglavu.

Nikolaj Rimskij Korsakov, roj. 21. maja 1844., umrl 1908., spada k petorici ruskih novotarjev (Borodin, Kjuj, Balakirev, Musorgskij, Rimskij Korsakov) kot skladatelj poetičnega občutja. Izrazito fino čuvstvo za instrumentalni kolorit ga dviga nad večino rojakov. Prvotno je bil mornariški častnik. Zanimivo je, da je bil Borodin prvotno vojaški zdravnik, Kjuj ženijski častnik in profesor fortifikacije na inženjerski akademiji, Musorgskij častnik v polku Preobraženskem in edini Balakirev glasbenik po poklicu. Še kasneje je bil Rimskij Korsakov glasbeni nadzornik ruske mornarice, od l. 1871. učitelj kompozicije na petrograjskem konservatoriju. Zaslovel je po svetu s svojimi simfoničnimi skladbami (Antar, Sadko, Šeherezada), dalje z operami (Pskovitana, Majska noč, Snegulčica, Božična noč). »N o č n a T r i g l a v u,« simfonični prizori, je tretje dejanje baletne opere »M l a d a«. Ta baletna opera je nastala po ideji opernega ravnatelja Gedeonova, da naj bi za zimo 1871. 1872. Musorgskij (skladatelj »Borisa Godunova«), Cezar Kjuj in Rimskij Korsakov napisali vsak po eno dejanje velike čarobne opere »Mlada«. Musorgskij je bil že l. 1867. napisal veliko simfonično sliko »Noč na Kleku«. Téme te simfonične slike je Musorgskij z nekaterimi izpremembami uporabil za »Mlado«. Partitura je bila pozimi 1871./72. povsem gotova. Vendar Gedeonov opere »Mlada« zaradi denarnih zadreg ni mogel uprizoriti. Rimskij Korsakov je nato porabil ogrodje »Mladino« in ustvaril eno svojih najlepših liričnih del, svojo baletno opero »Mlada«. Njeno III. dejanje se bo izvajalo na koncertu dne 3. aprila t. l. v koncertni priredbi. Idejno se Rimskega Korsakova simfonične slike povsem krijejo z Musorgskega »Nočjo na Kleku«. Toda »Noč na Triglavu« stoji na vrhuncu instrumentalne tehnike; to je umetnina, polna svežih, živih barv, karakteristična in efektna do nedosežne briljantnosti. Lahko rečemo: kolikor je Triglav višji od Kleka, za toliko je Rimskij Korsakov višji v svoji skladbi.

•

Bohuslav Franta: Za zapeljivo boginjo Thalijo (Za svůdnou bohyní Thalií). Spomini iz življenja pri potujočih gledališčih. V Pragi 1922. Lastna založba. Str. 160. Cena Kč 12. Kot nadaljevanje svoje prve avtobiografske knjige «To je bil ta krasni čas« je izdal Bohuslav zdaj to knjigo z zgornjim naslovom. Tudi v njej popisuje z veliko odkritosrčnostjo in ljubeznjivim humorjem svoje doživljaje pri raznih gledaliških ravnateljih na potovanjih po vsem Češkem. Doživljaji so nepretrgana huda borba za obstanek, za kulturni ter umetniški napredek 21 do 22let. idealista, ki hoče za vsako ceno postati dober igralec. Koliko bede in ponižanj mora prenesti tak fanatik, a s koliko vero v končno zmago prenese vse! Za lepo, veliko, novo ulogo pozablja na vse drugo, igrati na odru mu je najvišji užitek. Bohuslav sam piše: «Bili smo pač entuziasti, potuloči po češki domovini vedno polni nade, da bo nekdaj že bolje. Koristno bi bilo, če bi bili še dandanes taki vsi svečeniki in svečenice Thalijinih hramov. Bil so to časi svete navdušenosti in poštenega, vestnega umetniškega dela, ki ni poznalo rokodelskega koristolovstva, kakršnega je pri gledališčih toliko opazovati dandanes. Saj ne more biti prave umetnosti ondi, kjer se smatra umetnost za obrt. Umetniki ne delajo le za gmotni dobiček ravnateljev, nego tudi zase, za lastno duševno radost, ki izvira iz umetniškega ustvarjanja. Od rokodelskih igralcev brez talenta, ki stremé le za dvomljivo slavo, ne moremo pričakovati požrtvovalnosti niti razumevanja niti navdušenja za pravo dramatično umetnost. Ne trdim, da danes ni igralcev po poklicu. Dosti jih je, kar vidimo na napredovanju in uspehu mnogih gledališč, toda mnogo je tudi nenokličnih polbogov, izmed katerih se vsakdo domišljuje, da je najboljši igralec ter se po krivici pritožuje nad preziranjem svojega genija.» Vendar popisuje Bohuslav to svojo življenjsko borbo vseskoz humorno, se kritično norčuje iz samega sebe in podaja celo vrsto veselih anekdot, celo galerijo igralskih in ravnateljskih tipov in originalov. Marsikje se mora čitatelj na glas smejati. Zato bi tole knjigo radi priporočali vsem slovenskim in jugoslovenskim mladim igralcem in igralkam: iz nje bi se učili ljubezni do Thalije, ki ne prenaša domišljavosti ter je milostna le onim, ki so požrtvovalni in kritični do sebe, ki so se učili in učili ter ostali pohlevni služabniki umetnosti.

•

Aleksander Jimić Savine. Zagrebški »Dom i Svijet« je prinesel življenjepis in sliko tega srbskega skladatelja, ki je baje fenomen. Po rodu je iz Beograda in star 40 let; glasbo je študiral pri Mokranicu doma in na Dunaju. Nato je bil učitelj solo-petja na akademiji v Kanadi, direktor in profesor konservatorija ter je postal »jedan najčuvenijih reprezentanata muzičkog svijeta v Kanadi.« Nato je bil predsednik muzičkega sodišča mednarodne tekme simfon. orkestrov in zborov. Predaval je tudi na newyorškem konservatoriju o balkanski pesmi. Med vojno je ustvaril v Parizu operni ansambl ter ž njim gostoval v Curihu. Njegova dela so opera »K s e n i j a«, in simfonijske pesmi »U izgnanstvu«, »Zidanje Skadra« in »Golgota«. Curiški in londonski listi so pisali zelo priznalno o njegovih skladbah.

Štěpanek Vincenc: Dnevnik mladega človeka. Prev. Vida Pivkova. Maribor 1922. Izdala in založila Sokolska župa mariborska. Str. 39. Cena 1.50 D. Ta propagandni spisek kaže v obliki dnevnika, kako se razvije iz narodno apatičnega mladeniča, ki nima smisla za Sokolstvo, resen sokolski delavec; hkratu podaja sliko notranjega in javnega delovanja v češkem sokolskem društvu. Našim manjšim sokolskim društvom bo torej tudi navodilo, kako naj postopajo. »Uvod« pa je odveč, ker izdaja vsebino in zmanjšuje nameravani vtisk. Ves spis je naivno idealen ter bo koristen zlasti med mladino, ki ima dovolj šolsko izobrazbe.

»Novi ilustrovani Dom i Svijet«, br. 6., je posvečen domači in slovanski glasbi. Na prvem mestu prinaša biografijo F. S. V i l h a r j a, njegovo sliko in slike Vilharjeve rojstne hiše v Senožečah in doma na Kalcu; nato prinaša L. Šafranka članek o moderni ruski glasbi in ruskih glasbenikih s portreti 8 najboljih znanih. Dalje poroča o srbskem skladatelju A l e k s. J i m i ć u S a v i n u, ki je slaven v Kanadi, a pri nas povsem neznan.

Čitalnicam in knjižnicam. Klub velikemu riziku se je odločila »Goriška Matica«, da izda za leto 1922. tri izvirne slovenske knjige. Vsled majhnega števila Primorcev je jasno, da pride »Goriška Matica« na svoj račun le, če jo podpre vsa Slovenija s tem, da kupi knjige. Zato apeliramo na vse čitalnice in knjižnice, na vsa izobraževalna in druga kulturna društva, da naroče knjige »Goriške Matice« ter jej tako omogočijo, da nadaljuje svoje kulturno delo. Poudarjamo, da so knjige »Goriške Matice« dobre in da bo posebno bogato ilustriran koledar, toplo pozdravljen od vseh, ki imajo le količkaj zmisla za boj naših vrlih Goričanov. Zato moremo knjige «Goriške Matice» prav toplo priporočati. Ker so knjige tudi silno po ceni, tri knjige veljajo samo 60 K, smo prepričani, da bodo storila naša društva svojo dolžnost do naroda ter do svojih članov in naročila knjige «Goriške Matice». Knjige se naročajo v Ljubljani, pred Škofijo št. 21.

v najkrajšem času izdati apel na svoje volilce, v katerem bo očrtan ves politični položaj in delovanje muslimanskega kluba. V narodnem in državnem interesu smatra večina za umestno, da nadaljuje dosedanjo politiko.

Odmevi z Reke.

Dokument, da je bil fašistovski »puč« na Reki zasnovan v Italiji. — »Narodni mučeniki« v pravi luči. — Izjave komendatorja Castellija in polkovnika Carlettija.

Reška jugoslovenska stranka je dobila v roke dokument, ki priča, da je bil fašistovski »puč« na Reki zasnovan v Italiji in da je na njem udeležen D' Annunzio. Ima pismo narodnega udruženja italijanskih arditov, tržaška sekcija, z dne 15. februarja t. l. Pismo je naslovljeno na osrednji odbor in pravi, da prihajajo z Reke alarmantne vesti. Izdajalec Zanella hoče izročiti Reko hrvatskim elementom in iz zaupnega vira se je izvedelo, da stoji na Sušaku pripravljena vojska pustolovca Vrangla, da v prvem trenotku udrè v reško mesto. Glede na te dogodke je poveljnik Gabriele D' Annunzio odredil splošno mobilizacijo vse fašistovske bojne sile. Kdor bi se ne odzval, je izdajalec dobre stvari in zadene ga žig infamije. Nalaga se načelnikom odvisnih sekcij, da zberejo takoj najboljše elemente in jih postavijo v tako stanje, da bomo mogli odpotovati na prvi mig. Stranka ima nadalje v rokah tudi pismo, ki so ga prinesli na Reko trije mladi fašisti in izročili tamkajšnji organizaciji. Kakor znano, je D' Annunzio slovesno izjavljal, da se on ni udeležil reškega »puča« ali tu je dokazano, da je zopet lagal, kakor že večkrat.

V Zagreb je bilo privedenih, kakor že sporočeno, pet fašistov, ki so bili aretirani pri Sv. Ani. Informacije o teh ljudeh so nastopne: Vsi aretiranci so italijanski častniki in najkrvoločnejši vodje reških fašistov in arditov. O Violi obstoje dokazi, da je ubil na reški ulici Franja Bublja. Zakrivil je najbrže tudi uboj fašista Fontane, katerega uboja so bili obdolženi Zanellovi javni stražniki. V noči od 1. na 2. t. m. se je Viola sprl s Fontano, ker mu ta ni hotel odstopiti dela ukradenega blaga, katero je bilo došlo za Zanellovo redarstvo. Fontana je pobegnil iz Firence na Reko, ker je bila proti njemu izdana tiralica. Carpinelli je bil v vojnem času arditski oficir. Proti njemu je bila izdana tiralica, ker je bil navalil na igralnico v kazini v Opatiji in ker je bil nato pobegnil iz zaporov. Kljub temu je nemoteno živel na Reki, kamor je prispel iz Sardone s celo četo arditov, ki stoje pod poveljstvom D' Annunzia. Dellio je sin italijanskega polkovnika. V vojni je bil arditski poročnik. S Carpinellijem je bil naskočil kazino v Opatiji in pobegnil tudi on iz zaporov na Voloskem, ko je zapretil čuvaju, da ga ubije, ako bi se kaj upiral. Proti Muroli je bila izdala tiralico reška sodnija, ker je hotel ubiti vratarja v hotelu »Excelsior« z namenom, da bi oropal blagajno. Aretiran je bil v Rimu, toda z lahkoto je pobegnil in prišel na Reko, kjer ga je sodna oblast morala pustiti na miru. Peti aretiranec Duadero je prišel na Reko šele dva dni pred zadnjimi dogodki. Italijansko časopisje piše o prijetih fašistih kljub njihovi zločinski prošlosti kakor o najjarazitejših in najčistokrvnejših Italijanih, ki so ponos in dika cele Italije. Poslanec Suvich je interpeliral zunanjega ministra, da mora nemudoma poskrbeti, da se osvobode »ti narodni mučeniki«.

Komendator Castelli, pooblaščeni italijanski minister na Reki, je v pogovoru z izvestiteljem reške jugoslovenske stranke izjavil pred vsem, da je on s svoje strani uredil vse, da bi prišlo na Reki do znosljivih odnošajev in do mira, ki si ga želi vse prebivalstvo. Izdal je tudi navodila, po katerih se lahko Zanella s svojimi člani konstituante vrne na Reko in zasigural je popolno svobodo (!) akcije. K Sv. Ani je poslal svojega zastopnika, da bi se nadaljevala in skončala pogajanja, ali vse je bilo brezuspešno. Avtonom. stranko zadene za to vsa odgovornost za škodo in posledice njegovega ravnanja v sedanji krizi. Polkovnik Carletti, član italijanske razmejitvene komisije, je izjavil, da sledi iz zadnjih dogodkov, da bi bila na Reki mogoča vlada, sestavljena iz vseh strank, ki bi stopila v potrebna pogajanja z Jugoslavijo v popolnem soglasju z Italijo. Na vprašanje, v kakem številu bi bili zastopani Jugosloveni, katerih je na Reki okoli 20.000, ni hotel dati nikakega odkritega odgovora, dal pa je razumeti, da je mesto italijansko in da Jugosloveni takorekoč na Reki nimajo ničesar iskati. Italija je veliko žrtvovala za Reko, zato pa hoče hoditi po svoji dosedanji poti. Rečani bodo znali italijansko pomoč ceniti prav šele potem, ko bo zaključen pravi mir z Jugoslavijo na temelju konzorcija ali pa na kak drug način in ko bo apliciran rapalleski dogovor. Pri omenitvi Baroša se je Carletti poroglijivo nasmehnil in rekel: »Kadar pridem v drugič, darujem baroško pristanišče Jugoslovenom.« Zmedena in neiskrena so izvajanja italijanskih oblastnikov in kažejo, da ti ljudje nimajo nikakega resnega smisla za pomiritev Reke.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

Gospodarstvo.

—g Razstavljalci na ljubljanskem velesejmu. Josip Šelovin Čuden, Ljubljana, Drago Beseljak, Ljubljana, Tinca Grošelj, Ljubljana, Delniška družba združenih pivovarn, Žalec, »Svetla«, Ljubljana, Ivan Seunig, Tacen, Viljem Freund, Maribor, I. Gorec, Ljubljana, Mirko Kozina, Karlovac, Milan T. Jovanović, Novi Sad, »Fruškogorac«, Novi Sad, Ivan Andolšek, Rašica, Andrej Supan, Kropa, Gorenjsko, Toman & Reich, Maribor, Štefan Čenčič, Selca, »(Kovina«, Maribor, »Cinal«, Celje, Jugoslovanski Kremenetzky zavod, Zagreb, Čakovačka tvornica kandita, Čakovac, Tea Import, d. d. o. z., Ljubljana, »Vesna«, Kamnik, Franc Bar, Ljubljana, Franc Woschnagg & sinovi, Šoštanj, Rudarska družba »Knapovže«, Medvode, Rudolf Willmann, Ljubljana, Oblačilna industrija, A. Kunc, Ljubljana, Prvo gor. izdelovanje čajnega peciva, Vidic, Jesenice, Ivan Bahovec, Ljubljana, Puškarna v Kranju, Mahkota Martin, Spodnja Šiška, Fr. Sevčik, Ljubljana, Ivan Klemen, Kamnik, Prvo kranjsko izdelovanje prešitih odej, Ljubljana, Anton Krisper, Ljubljana, I. jugoslovenska tovarna tehtnic, I. Rebek, Celje, Josip Naglič & sin, Šmarca pri Kamniku, Franc X. Pototschnig, Slovenjgradec, I. jugoslovenska tvornica šešira i tuljaka d. d.,Sisak, Rudolf Polaček, Zagreb, Ogrin & Perič, Laverca pri Ljubljani, Tvornica bronca i metalne robe, Stari Bečej, »Slograd«, Ljubljana, Pletarna v Strnišču, Fr. Turin, Celje, Maks Durjava & drug, Maribor, Julio Meini, d. d., Ljubljana, Raimondi & Osredkar, Vado Libure, W. Steudel, Nürnberg, Frane Penca, Mokronog, »Mira«, Osijek, Anton Šimenc, Ljubljana, Josip Ambrožič, Ljubno, Državna učna delavnica za košarstvo, Radovljica, »Drava«, Maribor, »Progres«, Ljubljana, Ivana Podobnik, Novi Udmat, St. Kugli, Zagreb, Robert Diehl, Celje, »Potovia«, Breg pri Ptuju, Teodor Korn, Ljubljana, »Icarus«, Ljubljana, Greinitz, Železarna Muta, Muta, »Vesta«, Ljubljana, Moster, tvornica laka d. d., Zagreb, »Ides«, Tacen pri Ljubljani, Strojilna lesna in kemična industrija, Polzela pri Celju, Frane Tepina, Stražišče pri Kranju, Ivan Lah, Lesce, Gorenjsko, Charles Moline Tražič, Anton Stergar, Kamnik, »Zlatarka«, Zagreb, Ant. Jakil, Karlovac, »Ukrina«, Derventa, Sodarska zadruga, Železniki, Kranjska tovarna železnih ključavnic, Zagreb, Emil Lajovic, Ljubljana, »Union«, Žombolje.

—g Ministrstvo saobračaja podpira draginjo. Jugoslovenska banka v Beogradu je nameravala, da upelje reden promet za prevoz potnikov med Beogradom in Zemunom. Ministrstvo saobračaja pa ni potrdilo predloženo tarifo, češ da je nesolidna konkurenca Brodarskemu sindikatu. Banka je namreč hotela prevažati potnike za 1.50 D, dočim sindikat pobira dvakrat toliko. Pač čudna motivacija! Ako se upa omenjena banka prevažati potnike za prevoznino 1.50 D, ni dvoma, da ta cena zadostuje za obrestovanje in režijske troške podjetja. Kajti nikakor se ne more verjeti, da bi banka hotela delati v izgubo. Postavljanje primerne prevoznine se torej ne more označevati kot nerealno ter nastaja nasprotno vprašanje, ni li morda nerealno navijanje prevozne cene od strani Brodarskega sindikata? Zakon za pobijanje draginje diktira maksimalne cene. Ministrstvo saobračaja pa postavlja minimalne cene, pod katere konkurent ne sme — češ, da bi bilo nerealno pripomoči k znižanju cen! To so pač čudni nazori!

— Kupovanje zlata in srebra za Nemčijo. Od 20. do 26. marca t. l. so vršile državna banka in vse državne pošte v Nemčiji nakup zlata. Za komad 20 zlatih mark se je plačevalo 930 papirnatih mark, za komad 10 zlatih mark pa 475 papirnatih mark. Za inozemski zlat denar so se plačevale odgovarjajoče cene. Kupovanje srebrnega denarja vršijo istotako državna banka in državne pošte od 20. t. m. dalje ter se plačuje 18kratni znesek nominalne vrednosti, t. j. 18 papirnatih mark za eno srebno marko.

Pri nas pa se dela ravno narobe. Pred mesci je naša Narodna banka vračala zlat denar delničarjem, ki so vplačali delnice v zlatu za protivrednost od okolo 500 papirnatih K za 20 zlatih K, oz. frankov, za kar bi morala danes plačati 900—1000 K! Delničarji, ki so sprejeli to ponudbo, imajo torej delnice skoraj zastonj, a Narodna banka ima — pest papirja! Zlato pa se seveda z velikim dobičkom tihotaplja, vozi in nosi iz naše države. Ko bode hotela Narodna banka — in to bo morala prej ali slej — ojačiti zlato podlago bankovcev, morala bo seveda mnogo dražje — kupovati zlati denar. Kakor da bi vse to še ne zadostovalo vsaj za enkrat, forsira država umeten kurz srebrnih kron in dinarjev, za katere je vsakomur prepovedano plačevati več nego 4 krone, četudi je notranja vrednost istih najmanj 26 kron. Vsled tega se srebrn denar topi in prodaja po tržni ceni kakor srebro. Ali pa se tihotaplja iz države, največ — seveda — v Italijo. Tu se za srebrno krono iztrži najmanj 26 naših kron! Hoteti dvigniti ceno naših papirnatih bankovcev s tem, da se prilagodi na ceno srebrnega denarja, se nam dozdeva ravno tako pametno, kakor da bi hotel kakšen gorkote potreben stanovalec zvišati temperaturo v svoji sobi s tem, da bi umetno pognal termometer na višjo stopinjo. Mi smo pač originalni in ne posnemamo drugih. Dvomimo pa, da bi pri takih modrostih drugje hoteli podpirati — nas!

— Predkoncesije za zgradbo železnice. Poročajo nam: Ministrstvo saobračaja je podelilo predkoncesijo za prepotrebno in velevažno Klodič-Hrovat-Kavčičevo skupno progo, t. j. za zvezo dolenjskih železnic iz Kočevja in Črnomlja z reško progo.

—g Podraženje mesa v Mariboru. Ob priliki zadnjega živinskega sejma v Mariboru, ko so izostali vnanji prekupci in je cena živine skoro padla, smo izrazili nujno priporočljiv nasvet, naj bi se vnanji živinski trgovci vzdržali navijanja cen, ker le tako bi se dosegla stabilizacija tržnih cen ne le za Maribor, nego tudi za Ljubljano in ostala mesta. Toda kakor je torkov sejem pokazal, imajo vnanji trgovci pred očmi le svoje interese. Prišli so in pokupili vse, kar je bilo boljšega ter plačevali brez ugovora, kar so prodajalci zahtevali. Neki prodajalec je namenoma za poskus zahteval po 40 K (kilogram žive teže) in kupec mu je voli (drugovrstna živina) brez ugovora plačal. To je bil kakor alarm za ostale prodajalce. In tako je Maribor prišel vnovič v sloves kot najdražje mesto tudi na živinskem trgu, kjer je bilo doslej najcenejše. To prostovoljno navijanje cen pa je imelo takoj svoje žalostne posledice za ostale prodajalce in nakupovalce, ker slednji niso mogli prepłačevati po tako visoki ceni, tudi prodajalci niso prišli na svoj račun. Pač pa so mariborski mesarji, komaj da so zvedeli za to visoko tržno ceno, takoj poskočili s ceno mesa od 48 na 52 kron, čeprav prvovrstne živine to pot sploh ni bilo na sejmu. Tako je mariborski trg dosegel sledeče neverjetne cene: za poldebele voli od 21 do 32 kron, plemenske voli 21 do 28 K, bike 28 K, klavne krave 22 do 25 K, plemenske breje in molzne krave 16 do 22 K, krave za klobasarje 12 do 18 K, mlada živina 17 do 28 kron. Prignalo se je: 4 bike, 65 volov, 215 krav, 8 telet.**

— g Dobava morske soli. Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje na dan 22. aprila t. l. ob 11. uri dopoludne v pisarni upravnika državnih monopolov v Beogradu ofertalno licitacijo glede dobave 18.000 ton morske soli. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g Mednarodni kongres za domačo vzgojo se bo vršil v Parizu od 18. do 22. aprila t. l. Tak kongres je bil l. 1908 v Freyburgu in l. 1913 v Grandu. Uspeh je bil velik. Vojna je izpremenila splošne življenske razmere temeljito in povišala potrebo, da se pripravljajo dekleta za bodoče naloge hišne gospodinje s toliko večjo skrbnostjo. Kongres v Parizu obeta biti zelo zanimiv in pričakovati je polnega uspeha.

—g Velik finančni polom v Belgiji. »Matin« poroča iz Bruslja, da so oblasti uvedle sodno preiskavo proti dvema velikima tamkajšnjima bankama, ki so last neke finančne družbe, ki je po premirju ustanovila nad dvajset finanč. zavodov, ki so požrli do sedaj 180 milijonov.

POVIŠANJE BRZOJAVNIH TARIFOV ZA INOZEMSTVO.

— **Beograd, 29. marca.** (Izv.) Po odredbi ministrstva pošte in brzojava je za vse brzojavke v inozemstvu plačati takso v dinarjih, povišano za 15%. Poštno ministrstvo utemeljuje to odredbo s tem, da se vrši mednarodno obračunavanje v zlatu in da je treba povišati takso tako, da odgovarja vrednosti zlata, ker bi drugače državna blagajna trpela škodo.

Glasbeni vestnik.

— Vstopnice za koncert. Od danes naprej se prodajajo v pisarni Glasbene Matice v Gosposki ulici sedeži za vijolinski koncert, katerega priredita vijolinski virtuoz in profesor tukajšnjega konservatorija g. Jan Šlajs in ga. Ruža Šlajs-Deylova. Koncert se vrši z zanimivim sporedom v soboto, dne 1. aprila ob 8. zvečer v dvorani Filharmonične družbe. Občinstvo vabimo, da v obilnem številu poseti to umetniško prireditev.

— Koncert priredi v nedeljo, dne 2. aprila v Sokolskem domu na Viču pevsko društvo »Slavljak, Vič - Glince. Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnice se dobivajo v predprodaji pri g. Alb. Sinkovcu, brivcu na Glincah; na dan koncerta zvečer pa pri blagajni.

— Na koncertu, katerega priredi vijolinski virtuoz prof. Jan Šlajs v soboto dne 1. aprila v dvorani Filharmonične družbe je nekako glavna točka sporeda velika sonata za goseli in klavir francoskega skladatelja Cezar Franka. Skladatelj je živel v Parizu ter ga glasbena zgodovina prišteva med ustanovitelje in voditelje novofrancoske inštrumentalne glasbe, ki se posebno odlikuje vsled svoje izrazite čustvenosti. Skladba je pisana v običajni sonatni obliki, a vodena popolnoma v modernem štilu ter je izredno zanimiva tako v melodiškem, kakor tudi v harmoniškem oziru. Najboljši in tudi najlepši del te sonate je III. stavek Recitativo - Fantazija. Skladba je posvečena slovečemu francoskemu vijolinskemu virtuozu Isay. Vstopnice za ta koncert so v predprodaji od danes naprej v pisarni Glasbene Matice.

K Zvezi slovenskih pevskih zborov so nadalje prijavila svoj pristop sledeča društva: Vranska vila na Vranskem, Glasbeno društvo Hrastnik-Dol, pevski zbor Narodne čitalnice v Kranju Glasbeno društvo v Kočevju in pevsko društvo »Zvon« v Trbovljah. Skupaj 28 društev. Vsem smo v zadnjih dneh poslali po en izvod Zvezinih pravil, položnico za poravnavo članarine za leto 1922. ter vprašalne pole, katere naj društva tekom 14 dni točno izpolnijo in jih pošljejo Zvezi slovenskih pevskih zborov v Ljubljani (Glasbena Matica), ki sprejema nadalje prijave.

Politične vesti.

= **Žalostni znaki.** Z ozirom na dogodke, ki so se odigrali ob priliki znane prireditve bivših avstro - ogrskih oficirjev v Zagrebu, piše beograjsko »Vreme«: Prišli smo do skrajne meje potrpežljivosti. Daljne naše skupno življenje bi nam lahko doneslo še žalostnejše doživljaje in zato moramo misliti, predno se dogodi kako večje zlo, na čim najskorajšnjo — ločitev. Da nekateri bivši avstrijski častniki sovražijo in nečejo te države, ni čudno, nesporno pa je, da bi se ti avstrijski ostanki ne mogli odločiti za taka podjetja, ako bi jih ne podpirali oni, ki izdajajo v imenu hrvatskega naroda memorande. Vsaka njihova beseda, vsak njihov dihljaj govori glasno in jasno, da oni nečejo živeti v tej in taki državi. Oni hočejo svojo Hrvatsko kot nezavisno državo. Zakaj bi jim jo ne dali? Zakaj čakamo? Ali jih hočemo s silo prikleniti na to državo in obsoditi ta naš nesrečni in pošteni narod za dolgo vrsto let, da bo moral igrati vlogo orožnikov? Glas razuma in dobro pojmovanih interesov nam govori, da je bolje, ako se odrečemo razbite iluziji, kakor da trdovratno vztrajamo na nehvaležnem in nekoristnem poslu, ki nas lahko strmoglavi v propad.« — Prave rodoljube bolé takšne besede. Čemu takoj govoriti o ločitvi, ko še ni nihče poskusil, da bi v perečem hrvatskem vprašanju prišlo do sporazuma? V narodnem in državnem interesu je, da iščemo med sabo sporazumnih točk. Šele ako bi se izkazalo, da je vsak sporazum med srbskim in hrvatskim delom našega naroda nemogoč, šele potem se naj misli na drug izhod — na ločitev, katera bo pa donesla, o tem smo trdno prepričani, samo nesrečo tako Hrvatom kakor Slovencem, a tudi, o tem ni dvoma, Srbom.

= **Vprašanje razdelitve države na oblasti.** Zakonodajni odbor ni rešil do predpisanega roka t. j. do 28. t. m. zakona o razdelitvi države na oblasti. Po členu 135 Vidovdanske ustave ima sedaj vlada pravico, da ta zakon uveljavi tekom enega meseca naredbenim potom: »Samouprava«, glasilo radikalne stranke, piše o tem: »Pravna in zakonska avtoriteta tako izvedene razdelitve države na oblasti bo prav takšna, kakor da bi bila uveljavljena rednim zakonodajnim potom. Toda politični pomen te razdelitve bi bil vsekakor daleko večji, ako bi se bila ta razdelitev sklenila v skupščini. Na drugi strani pa to, da ta zakonski predlog ni bil sprejet v skupščini v določenem roku, tudi ima svojo politično važnost, ki je ne smemo podcenjevati.« — Kakor poročajo iz Beograda, ne namerava vlada zakon o razdelitvi države v oblasti enostavno promulgirati, marveč hoče preje stopiti glede tega zakona v dogovor tako s vladnimi strankami, kakor tudi z opozicijo. Z ozirom na ta zakon bo stavil dr. Trumbić poseben predlog, v katerem bo nasvetoval, da se enkrat razdelitev države na oblasti še ne izvede, marveč da se preje stopi v stik s Hrvati ter se jih skuša pridobiti za sporazum. Trumbićevo akcijo podpirajo tudi ugledni demokratski in radikalni politiki. Paralelno akcijo z dr. Trumbićem prične v Zagrebu tudi dr. Milan Rojc.

= **Za medicinsko fakulteto.** Dne 24. marca je bila protestna skupščina na univerzi. Razni govorniki in med njimi tudi povabljeni dekan med. fak. dr. Šerko, so utemeljevali potrebo obstoja med. fakultete in drugih že ustanovljenih fakultet. Bila je soglasno sprejeta ta-le resolucija: Min. svetu v Beogradu! Celokupna akad. omladina ljubljanske univerze, zbrana na protestnem zborovanju 24. marca na univerzi, najodločnejše protestira proti ukinjenju med. fakultete v Ljubljani, oziroma premestitvi posamnih faktultet v druga univezitetna mesta. 1.) Ker se s tem ruši enotnost univerze. 2.) Ker je vsako rušenje in premeščenje že obstoječe univerze, tako tudi nameravano ukinjenje med. fakutete, ki je integralen del univerze, protizakonito. 3.) Ker je nameravano okrnjenje univerze omalovaževanje volje celokupnega jugoslov. naroda, izražene v izjavah vseh političnih strank v mesecu oktobru 1921. .) Ker je nameravano ukinjenje že obstoječih kulturnih institucij v naši državi skrajno škodljivo vsemu jugoslovenskemu narodu. Celokupna akademska omladina zahteva najodločnejše: 1.) Da se ne krši v narodnem predstavništvu sprejeti zakon. 2.) Da se vpošteva volja akad. omladine, kot tudi volja celokupnega slovenskega naroda. 3.) Da se z dovoljnimi krediti in s tem, da se opusti vse nepremišljene eksperimente z našim kulturnim središčem, omogoči uspešen razvoj in delovanje celotne, neokrnjene univerze v Ljubljani. Razen tega se je odposlala brzojavka Nj. Veličanstvu. Akademiki, boreč se za spoštovanje zakona, ki jim je dal med. fakulteto in tehniško v Ljubljani in postavljajoč svojo neomajno voljo, da bodo postavili za spoštovanje tega vse svoje moči, se klanjajo svojemu kralju, sinu kralja Petra I., Ustanovitelja ljubljanske univerze.

= **Sodba boljševika o Češkoslovaški in o Jugoslaviji.** »Journal des Debats« je prinesel poročilo komunističnega propagandnega urada v Minsku na naslov centralnega izvrševalnega sovjeta v Moskvi. Poročilo govori o stanju komunističnega pokreta v državah Srednje Evrope. Glede Češkoslovaške pravi: Češkoslovaška je meščanska republika, ki so ji temelj ognjevit patrijotizem in moderna germanska civilizacija. Konservativni element so meščani in kmetje. Delavstvo, dasi jako številno, stoji povsem pod vplivom buržujev ter je za sedaj za nas izgubljeno. Benešova zunanja in notranja politika je prav spretna. Ta politika ima tri cilje: Razviti ekonomsko blagostanje v državi, da se prepreči razredna borba, utrditi notranji položaj in živeti z vsemi sosedi v dobrem razmerju. Češkoslovaška industrija in trgovina se sijajno razvijata. Ni verjetno, da bi moglo v Češkoslovaški priti do revolucijonarnega pokreta, vendar bo Češkoslovaška rada stopila v zvezo z Rusijo, ker je to na korist razvoju njene trgovine. — O Jugoslaviji pa pravi: V Jugoslaviji je položaj povsem drugačen. Civilizacija je zaostala, a industrije sploh ni. Splošno siromaštvo, slaba ljudska izobrazba in apatija širokih slojev so vzroki, da še ni prišlo do diferenciranja razredov. Zaradi tega se je komunistični pokret, ki se je pojavil pred dvema letoma, hitro prevrgel v iredentovsko propagando. Srbija je dežela patrijarhalnih in konservativnih običajev. Toda mogoče je, da pride do vojne z Bolgarsko in Grško in mi bi iz tega lahko imeli koristi.

= **Priprave v Genovi.** Rimski dopisnik »Berliner Tageblatta« poroča, da bo morala italijanska vlada ob priliki genovske konference skrbeti za okoli 2000 gostov. Do sedaj so znani nastopni podatki: Anglija je prijavila 110 članov svoje delegacije, ki bodo stanovali v hotelu Miramar. Italijanska vlada je ponudila Lloyd Georgeu za bivanje lepo palačo v Genovi, toda Lloyd George je to ponudbo prijazno odklonil in prosil naj se mu preskrbi preprosto stanovanje. Bival bo v neki mali vili v bližini Genove. Tudi Lord Curzon in nekaj drugih bo stanovalo privatno. Belgija pošlje 14 delgatov, ki bodo nastanjeni v hotelu Miramar. Ministrski predsednik in njegovo osebno spremstvo bo stanovalo v zasebni vili. Švica 8 delegatov, tudi v hotelu Miramar. Francija še ni določila števila svojih delegatov, ki bodo stanovali v hotelu Savoia. Nemški delegati, katerih število še ni znano, bodo bivali deloma v Eden - Parkhotelu, deloma v hotelu Bavaria. Japonska je priglasila 100 delegatov, ki bodo nastanjeni deloma v hotelu Isotta, deloma v hotelu Genes. Ostali delegati bodo bivali na rivijeri in sicer 8 Norvežanov, 10 Švedov, 10 Dancev, 16 Nizozemcev, 4 Luksenburžani v Pegli, dočim bodo v Nervi 15 Špancev, 9 Portugalcev, 8 Madžarov, 36 Avstrijcev, 15 Bolgarov in 3 Albanci. V Rapallu 80 Rusov, 12 Jugoslovenov (v hotelu Guglielmina), 40 Poljakov, 6 Litvancev, 24 Estoncev, 30 Čehoslovakov, 7 Fincev, 22 Grkov in 22 Romunov. Vsa ta množica bo živela na stroške Italije, ki pričakuje od genovske konference bogate gospodarsko odškodnino.

= **Italijani morajo zapustiti Skader.** »Corriere della Sera« poroča, **da je vrhovni svet pod Cambonovim predsedstvom razpravljal o skaderskem vprašanju ter sklenil, da morajo medzavezniške vojaške čete zapustiti Skader.** — Kakor znano, se nahaja v Skadru samo italijanska posadka pod naslovom medzavezniških čet, torej gre tu za odhod Italijanov, ki so iz neposredne bližine rovarili proti naši državi in hujskali albanska plemena na upor.

= **Senzacijonalen govor Lloyd Georgea.** »Westminster Gazette« poroča, da je Lloyd George pripravil senzacijonalen govor, v katerem bo skušal prepričati svet o veliki važnosti genovske konference. Lloyd George je prepričan, da se more obnoviti svetovno blagostanje samo s sodelovanjem Rusije. List pravi, da bo Lloyd George 5. aprila imel svoj največji govor.

= **Načrt za splošno mednarodno pogodbo.** Iz Londona poročajo, da se je na sestanku strokovnjakov zelo skrbno razpravljalo o vprašanju temeljev za splošno mednarodno pogodbo s sovjetsko vlado. Misli se, da sprejme konferenca v Genovi pogodbo take vrste brez odlašanja. Obstoji pa verjetnost, da se sklenejo posebni dogovori z Rusijo s strani Anglije, Italije in morda tudi Belgije. Splošna pogodba bo imela ta učinek, da se sovjetska vlada prizna za vlado de jure. Italijani so podali na konferenci svojo željo o udeležbi italijanskih strokovnih delavcev pri obnovi Rusije.

= **Londonsko časopisje in javna morala.** Naklada londonskih tednikov je ogromna. Zakaj? To povedo nastopni podatki: »Sunday Express« priobčuje senzacije ter izhaja v 260.000 izvodih. »Weekly Dispatch« vsebuje raznovrstne zanimive novice, zato izhaja v 792.494 izvodih. »Illustrated Sunday Herald« izhaja v 1.126.800 »Sunday Pictorial« pa 2.862.769 izvodih. Oba prinašata zelo malo teksta pač pa vse polno ilustracij. »News of the World« izhaja v 3.000.000 izvodih, ker priobčuje dolga in natančna poročila o procesih in škandalih.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. marca 1922.

— **Sklenjen pakt.** Kakor nam poročajo, so zastopniki črno-modrordeče koalicije v občinskem svetu ljubljanskem te dni sklenili in podpisali med sabo pakt za bodoče občinske volitve. Podrobnosti tega pakta čuvajo pogodniki kot največjo tajnost, to pa je znano, da so si klerikalci zasigurali tako prevladajoče stališče v zvezi, da bodo neomejeni gospodarji situacije. Najslabša pozicija v zvezi je bila priznana in odkazana Kocmurjevim socijalnim demokratom, ker zastopajo narodni socijalci mnenje, da bodo pri bodočih volitvah Kocmurjevci razpolagali z najmanjšim številom glasov. To svoje mišljenje utemeljujejo s tem, da bodo komunisti šli kot en mož z narodnimi socijalci. V koliko so ti računi točni, mi seveda ne moremo presojati, ker nimamo vpogleda v razmerje med narodnimi socijalci in komunisti na eni in med komunisti in socijalnimi demokrati na drugi strani. Zanimivo je, da zatrjujejo klerikalci z največjim povdarkom, da je postalo v zadnjem času razmerje med njimi in Juvanovo strujo tako **intimno**, da se lahko že upravičeno govori o eni **enotni stranki**, češ da soglašajo pod Juvanovo komando stoječi narodni socijalci s klerikalci v vseh podrobnostih tako glede taktike kakor tudi glede vseh političnih, kulturnih in gospodarskih vprašanj.

— **Draginjske doklade drž. nameščencev.** *Iz avtoritativnega vira smo izvedeli in smo pooblaščeni konstatirati, da se dne 1. aprila državnim nameščencem sigurno izplačajo draginjske doklade za mesec januar in april (to je za 61 dni), najbrže pa sploh v obsegu, kakor je bilo prvotno določeno (to je za 75 dni).*

— **Plače državnih nameščencev v dinarjih.** »Službene Novine« z dne 27. t. m. priobčujejo zakon o prevedbi kronskih prejemkov državnih nameščencev v pokrajinah izven Srbije in Črne gore v dinarske plače. § 1. tega zakona se glasi: a. Aktivni državni uslužbenci, ki so do sedaj dobivali svoje prejemke v kronah, sprejemajo od sedaj svoje plače v dinarjih in sicer: Letne plače uradnikov: XI. čin. razred 1600, 1700, 1800, 1900 D; X. čin. razred: 2000, 2200, 2400, 2600 D; IX. čin. razred: 2800, 3000, 3200, 3400 D; VIII. čin. razred: 3600, 3800, 4000, 4200 D; VII. čin. razred 4500, 4800, 5100 D; VI. čin. razred: 5500, 5900, 6300 D; V. čin. razred: 7000 D; IV. čin. razred 8000 D; III. čin. razred: 9000 D; II. čin. razred: 10.000 D in I. čin. razred: 12.630 D. b. Plače oficijantov in njim ednakih: Določajo se brez ozira na današnje prejemke v najnižji stopnji 1300 D letno in v vsaki višji stopnji 75 D na leto več. c. Plače poduradnikov: Določajo brez ozira na današnje prejemke v najnižji stopnji 1000 D na leto in v vsaki višji stopnji 90 D na leto več. č. Plače slug: Določajo se brez ozira na današnje prejemke v najnižji stopnji 900 D na leto in v vsaki višji stopnji 80 dinarjev na leto več.

—**Naš konzul v Celovcu.** Kakor smo svoječasno že javili, je naša država v Celovcu osnovala konzulat in imenovala za konzula sekretarja v zunanjem ministrstvu Vojislava Rašića. Konzul Rašić je prispel v Ljubljano in je včeraj posetil pokrajinskega namestnika g. Ivana Hribarja in konzularne zastopnike tujih vlad v Ljubljani. Nato se je odpeljal preko Jesenic v Celovec. Nadejamo se, da bodo naši rojaki na Koroškem dobili v osebi g. konzula požrtvovalnega in močnega zaščitnika.

—**Zamenjava tujih valut po uradnem kurzu.** Z ozirom na prošnje glede zamenjave po ugodnem uradnem kurzu, kakor je dovoljena v prid visokošolcem na inozemskih univerzah glede francoskih frankov in nekaterih drugih tujih valut, tudi za češkoslovaške krone, se naznanja, da je zamenjava češkoslovaških kron dovoljena visokošolcem v inozemstvu po zakonu, in sicer medicincem, ki absolvirajo svoje študije leta 1923, vsem drugim pa, ako absolvirajo svoje študije leta 1922. Vsi ti morajo vložiti tozadevne prošnje.

— **Odbor ruskih beguncev v Ljubljani** priredi v petek, dne 31. marca 1922 ob pol 6. uri popoldne v veliki dvorani (zbornici) deželnega dvorca javno predavanje v slovenskem jeziku v korist stradajočim rojakom v domovini. Predava g. dr. N. Preobraženskij, lektor na univerzi v Ljubljani, o lakoti v Rusiji. Vstopnina poljubna. Cel dohodek se izroči »American Relief Aministration« v pomoč bednemu ruskemu narodu. Odbor ruskih beguncev prosi za sigurno udeležitev.

— **Nova lekarna v Brežicah.** V Brežicah je dobil dovolienje, da ustanovi drugo lekarno g. Mihelič, sin pok. sodnega svetnika Miheliča.

— **V Dolnji Lendavi v Prekmurju** je dne 29. t. m. umrl ondotnemu nadučitelju g. Golobu sin Bogdan.

— **Predavanje o ruski revoluciji.** Ruski vojni korespondent Gregorij Inozemcev predava v četrtek 30. t. m. ob 8. zvečer v Mestnem domu o triletni meščanski vojni v Rusiji in o Slovanstvu. Predavanje obstoja iz sledeče vsebine: 1.) 1.1916. predvečer revolucije. 2.) Odpoved carja Nikolaja. 3.) Začasna vlada. 4.) Kerenskij. 5.) Dogodki v letu 1917. 6.) Prvi boji med strankami. 7.) Komunisti. 8.) Državni prevrat. 9.) Armada dobrovoljcev. 10.) Kozaki. 11.) Akcija Aleksejeva, Kornilova, Denikina. 12. Evakuacija Kavkaza. 13.) Krim-general Vrangl. 14.) Rusija in Slovanstvo. Predavanje se vrši v srbohrvatskem jeziku. Vstopnina prosta. Pobirajo se samo prostovoljni prispevki za kritje stroškov. **Pozivamo vse, ki se zanimajo za usodo velike Rusije, da se udeleže predavanja kar v največjem številu.**

— **Predavanje o svetovnem nazoru.** Javno predavanje Zvonimira Bernota, glavnega urednika »Napreja«: O svetovnem nazoru. Po predavanju ima vsakdo pravico na vprašanje ali tudi na daljši govor, vendar ne nad 10. minut. Petek, 31. marca 1922. Velika dvorana »Mestnega doma« v Ljubljani. Začetek točno ob 20., konec najpozneje ob 22. Sedeži v prvi vrsti po 5 Din, v 2.—10. vrsti po 2 Din, v zadnjih vrstah po 1 Din. Stojišče 50 par.

— **Društvo zasebnih nameščencev.** Na snočnem občnem zboru tega društva je dobila pri volitvi v odbor prva lista 159 glasov, druga pa 59. Na krmilu društva so klerikalci z znanim Orehkom. Podpirajo jih kot verne oprode narodni socialci. Iz društva je v zadnjem času izstopilo, kakor je na občnem zboru konstatiral g. Lovšin, nad 600 članov.

— **Pogreb škofa dr. Napotnika.** Pogreb se vrši kakor smo že poročali, v ponedeljek dne 3. aprila. Ob 8. uri zj. se vrši blagoslovljenje v škofijski palači, nato se rakev prenese (ali duhovniki, ali oficirji še ni določeno) v stolno cerkev, kjer se vrše molitve, slovesna maša in cerkveni pogrebni govor, ki ga bo imel škof dr. Jeglič, ki bo tudi vodil pogreb. Okrog poldne se prične sprevod. Iz cerkve skozi Stolno ulico, Glavni trg, Tattenbachovo ulico, Sodno ulico, Aleksandrovo cesto v baziliko (frančiškanov). Pod velikim oltarjem se nahaja grobnica, v kateri leže grofi Brandis, ki so za to cerkev mnogo darovali. Pokojni knezoškof, ki je imel na zgradbi te cerkve tudi sebno mnogo zaslug, si je že pred leti zaželel biti tu pokopan. Ta želja se mu zdaj izpolni. Pričakovati je ogromne udeležbe, deloma tudi višje duhovščine iz Avstrije. Govorice o balzamiranju trupla se ne potrjujejo. Mrlič bo ležal odprt na mrtvaškem odru v predpisanem času, potem ga pokrijejo; krsta je dvojna s steklenim pokrovom. Pred zrakom varno zabita krsta ostane potem do ponedeljka na mrtvaškem odru. O pokojnikovi oporoki podrobnosti še niso znane. Kot gl. dedič se imenuje dijaško semenišče v Mariboru, kjer se vzgajajo revni dijaki za duhovski poklic. Katoliškim društvom je zapustil svojo hišo v Mariboru. V večjih darilih se je spomnil tudi mariborskih revežev.

— **Ženitne kavcije bivših a.-o. oficirjev.** Vojaška intendanca za Slovenijo v likvidaciji v Ljubljani, Št. Peterska vojašnica, razglaša v smislu dopisa našega poslaništva na Dunaju, št. 1278/M od 23. marca 1922 sledeče: V zvezi z že razglašenim obvestilom glede ženitbenih kavcij bivših a.-o. oficirjev, naj pošiljejo zahtevane podatke le oni oficirji, ki niso dobili vrnjenega namenitvenega listka (Widmungsurkunde) od bivšega in ne od sedanjega avstrijskega vojnega ministrstva. Oni, ki imajo namenitbeni list že v svojih rokah, se morajo sami pobrigati, da dobijo vrnjene vrednostne papirje kavcij. Tudi glede izplačanja obresti vrednostnih papirjev, ki so še v Avstriji pod zaporo, ne more ta intendanca, odnosno naše poslaništvo nič ukreniti.

— **S Koroškega nam pišejo:** V vašem članku »Teror na Koroškem« moram pojasniti, da pri zborovanju v Grebinju ni bil pliberški kaplan Košir, ampak kaplan N. opljuvan in tudi tepen.

— **S šentjakobske dekliške šole.** Z ozirom na notico z dne 29. t. m. pod naslovom »Na dekliški šoli pri sv. Jakobu v Ljubljani« nam piše vodstvo te šole, da ni res, da bi prišle učenke 4.a in 4.b razreda te dni, ali sploh kdaj brez knjig v šolo, da bi ves dopoldne pomivale okna, da pridejo na vrsto še drugi razredi in da se tako izrablja šolska mladina, pač pa je res samo to, da je 20. t. m. učiteljica IV. a razreda izven šolskega časa sama snažila okna pri katedru in da so ji pri tem pomagale tri učenke.

— **Nesreča ali zlobnost.** Voznik Miha Arh, delavec pri lesni družbi v Bohinjski Bistrici, je peljal naložen voz lesa proti kolodvoru. Nenadoma mu prileti v oko neki trd predmet s tako silo, da se je oko razlilo in je Arh nezavesten padel z voza. Ni izključeno, da se je kak paglavec igral s pračo in Arha po neprevidnosti zadel.

— **Nesreče in nezgode.** (Padci.) Delavec Anton Bečaj, zaposlen pri zgradbi palače Trboveljske družbe, je padel pri delu z odra in si spahnil levo nogo. — Olga Pernovšek, hči rudarja iz Trbovelj je padla po stopnicah in je dobila pri padcu precejšnje poškodbe po glavi. — (Poreden deček.) Franja Žagar iz Iške vasi je nabirala cvetlice. K njej pa je prišel 11letni Tonček Kramar in jo tako močno sunil, da je padla in si pri padcu zlomila desno roko.

— **Tatvine.** Pri trgovcu Franu Derenda je bilo ukradenih pet deških oblek v vrednosti 3000 K. — V kavarni »Unione« je nekdo odnesel dr. Vendelinu Meglerju 16.000 K vredno suknjo.

— **Žeparji.** Trgovskemu potniku Janku Jagodiču je bila med vožnjo Zidanimost-Ljubljana ukradena listnica s 18.000 K. — Mariji Petkovšek je bila na Vodnikovem trgu ukradena denarnica z 330 K.

— **Smrtna nesreča v Rogaški Slatini.** Pri podiranju velike bukve v Rogaški Slatini se je smrtno ponesrečil delavec Janez Kunstič. Zlezel je namreč na drevo, da bi odstranil neko vejo. Ko jo je že skoro odžagal, se je veja nenadoma odlomila, potegnila Kunstiča s seboj in ga s tako silo pritisnila ob drugo vejo, da je obležal na mestu mrtev. Pokojni Kunstič je bil 32 let star in je šele pred kratkim prišel iz ruskega ujetništva.

— **U inozemstvo putovati nije potrebno** za nabavu ukusnih ogrtača, kostima, bluza kao i inih odievnih potrebština za gospodje, gospodične in diecu, jer uslied rane i jeftine nabave robe kupujete najeftinije kod »OLERON« F. J. Roset, Zagreb, Ilica br. 11.

URADNIŠKE DRAGINJSKE DOKLADE.

Ob sklepu lista smo dobili od delegacije ministrstva financ obvestilo, **da se dne 1. aprila izplačajo draginjske doklade v prvotnem obsegu, to je za 75 dni.**

Društvene vesti.

— **»Ženskega telovadnega društva v** [illegible] *30. t. m. ob 20. zvečer v mestni posvetovalnici na magistratu s sledečim dnevnim redom: Nagovor starostke, poročilo tajnice, blagajničarke, reorganizacija društva in odobritev novih pravil, slučajnosti. Vabimo cenjene članice k mnogobrojni udeležbi. Odbor.*

— **Zupančičev večer.** V soboto, dne 1. aprila bo predaval v društvu »Soča« (hotel Lloyd) gospod Ivo Peruzzi o našem najboljšem, sedaj živečem pesniku Zupančiču. Ob enem se bodo recitirale nekatere njegovih pesmi. Pevske točke pa bo prizvajal nalašč za ta večer sestavljen kvartet najboljših pevcev. Začetek ob osmih in pol. Vstopnina prosta. Prijatelji in znanci dobrodošli.

Turistika in sport.

— **T. K. »Skala«** naznanja svojim članom, da se mora članarino za leto 1922. poravnati do 15. aprila. Članarina se lahko plača v ponedeljek, dne 3. in 10. aprila med 18. in 20. v pisarni Sportne Zveze, kjer se dobivajo tudi izkaznice. Do 3. aprila je vložiti tudi osnutke za klubov znak. Vse člane opozarjamo na objavo v »Sportu«.

— **Odborova seja »Šparte«** se vrši danes, dne 30. t. m., ob osmih zvečer pri »Novem svetu« (Prešernova soba«). Seje se ima udeležiti tudi celokupni gospodarski odbor za upravo igrišča.

— **Ilirija: Gradjanski?** Kakor poročajo, namerava Gradjanski na povratku iz Španije igrati revanžno tekmo z Ilirijo.

Borzna poročila.

— **Zagreb, 30. marca.** (Izv.) Zaključek. Devize: Curih 61.—, 61.50 (61.—, 61.50), Pariz 29.50, 30.—, (29.50, 30.50), London 1430.—, 1435.— (—.—, 1430.—), Berlin 100.—, 103.— (100.—, 104.—), Praga 605.—, 610.— (600.—, 605.—), Dunaj 4.35, 4.45. (4.35, 4.40), Italija 16.60, 16.65 (16.55, 16.65), Bukarešta 240.—, 245.—, Newyork 320.—, 323.—, (ček). (325.—, 327.—), Budimpešta 38.—, 38.50 (36.50, 38.25). Valute: dolar 319.—, 322.— (310.—, 324.—), lira —.—, 16.35 (—.—, 16.35), nemška marka 109.—, —.— (106.—, —.—), rom. lei —.—, 240.—.

— **Curih, 30. marca.** (Izv.) Predborza. Zagreb 1.55, Dunaj 0.068, Praga 9.40, Trst 26.17, Pariz 46.46, London 22.51, Newyork 5.1525.

— **Curih, 29. marca.** (Direktno. Oddano 16.15.) Zagreb 1.579, Berlin 1.5651, Trst 26.101, Praga 9.301, London 22.529, Pariz 46.449, Newyork 5.1549.

— **Curih, 29. marca.** (Preko Dunaja.) Zagreb 1.5625, Dunaj 0.069, Budimpešta 0.75, Berlin 1.571, Praga 9.301, Milan 26.175, Pariz 46.416, London 22.531, Newyork 5.145.

— **Trst, 29. marca.** Zagreb 5.97, Berlin 5.95, Praga 35.85, Pariz 177.75, London 86.20, Newyork 19.60, Curih 382.50.

— **Praga, 29. marca** (Oddano ob uri 20.15). Beograd 66.75, Zagreb 16.875, Berlin 16.45, Milan 276.99, London 239.75, Pariz 495.99, Newyork 55.125, Curih 1064.99.

— **Budapešta, 29. marca.** Zagreb 272.50, Dunaj 12.—, Berlin 270.—, Praga 1650.—, London 3975.—, Newyork 910.—, Curih 17825.—.

Darila.

Upravi našega lista so poslali za:

»Družbo sv. Cirila in Metoda«. Gosp. dr. Vinko Hudelist iz Brežic pošilja Din. 100, nabranih pri godovanju g. župana Jožeta dr. Zdolška v svojem krogu z geslom: »da bi nam zdrav ostal on«. g. Janko Poček iz Trbovelj Din. 45, nabranih ob priliki godovanja g. Jos. Webra iz Trbovelj in moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Krškm Din. 100 kot darilo neimenovanega v kavarni »Triglav« v Krškem. Skupno Din. 245.

Srčna hvala!

Najnovejša poročila.

ITALIJANSKI PARLAMENT.

Skupen nastop Jugoslovenov, Nemcev in klerikalcev.

— **Rim, 29. marca.** (Izv.) Na današnji seji je odgovoril podtajnik ministrskega sveta Beneduce na interpelacijo poslancev Wilfana, Tinzla in Grandija glede uvedbe italijanskega zakonika v novih pokrajinah. Beneduce je izjavil, da vlada na podlagi enoglasnega sporazuma s prebivalstvom v Julijski pokrajini (?) ne more podaljšati roka za uvedbo italijanskega kazenskega zakonika preko 1. aprila. Vlada bo podaljšala ta rok za tri mesece samo na južnem Tirolskem.

Poslanec Grandi (kler.) ni zadovoljen z vladnim odgovorom ter zahteva za južno Tirolsko podaljšanje roka vsaj do 1. jan. 1923. Nemški poslanec Tinzl poudarja potrebo unifikacije kazenskega zakonika, svari pa pred takojšnjo uvedbo, ker bi mogla povzročiti v novih pokrajinah neprijetne politične posledice.

Poslanec Wilfan poudarja pomanjkanje nezadostne priprave za unifikacijo in zahteva tudi za Julijsko krajino trimesečno podaljšanje, zlasti še, ker slovenski in hrvatski prevod kazenskega zakonika nista še dovršena. Nadalje obžaluje lahkomiselnost vlade glede novih pokrajin v tako važnem vprašanju, kar ni v interesu države.

V debati glede potrditve mandata poslanca Misurija, je izjavil poslanec Wilfan, da se morajo razveljaviti vsi mandati, ki so v zvezi z nasiljem pri volitvah. Socialisti so Wilfanovi izjavi burno aplavdirali, za kar so jih fašisti na svoj način nahrulili. Nastal je velik hrup in vrišč v zbornici.

Časopisje poroča z velikimi naslovi o skupnem nastopu Jugoslovenov, Nemcev in klerikalcev, katerim se bodo pridružile še druge opozicionalne skupine v parlamentu.

Genovska konferenca.

PREDLOGI ANGLIJE ZA GENOVO.

— **Pariz, 30. marca.** (Izv.) »Chicago Tribune« javlja: Angleška vlada namerava pri otvoritvi genovske konference predložiti pet različnih programov, ki vsebujejo sledeče točke:

1.) **Načrt mednarodnega posojila za države s slabo valuto.**

2.) **Povratek k zlati novčni enoti.**

3.) **Sklenitev mednarodnega bančnega sporazuma o dnevni refundaciji valute.**

4.) **Ustanovitev mednarodnega fonda v znesku 20 milionov dolarjev za gospodarsko obnovo Rusije.**

5.) **Ostale gospodarske in finančne odredbe.**

— **Pariz, 30. marca.** (Izv.) Glasom izjave romunskega poslanika v Berlinu **namerava mala antanta skupno s Poljsko in Francijo nastopiti na genovski konferenci.** Poljski zunanji minister Skirmunt in romunski ministrski predsednik Bratianu se sestaneta v Parizu, da določita sporazum glede nastopa na genovski konferenci.

— **Pariz, 30. marca.** (Izv.) Poljski zunanji minister Skirmunt je prispel v Pariz. »Petit Parisien« piše, da želi Skirmunt, **da Poljska, Baltiške države in mala antanta v sporazumu s Francijo skupno nastopajo v Genovi. Zastopniki Češkoslovaške, Romunske, Jugoslavije in Poljske se dne 8. aprila sestanejo v Genovi na skupne konference.** Namen Skirmuntovega bivanja v Parizu je, da pripravi akcijo, dogovorjeno z zavezniki.

— **Praga, 30. marca.** (Izv.) Češkoslovaška vlada namerava ob otvoritvi genovske konference izdati obširno zbirko važnih diplomatičnih dokumentov. Zbirka bo obsegala več knjig, raznih barv. Več poročil je posvečenih delovanju češkoslovaških legionarjev v Rusiji.

— **Bukarešta, 30. marca.** (Izv.) Romunska delegacija za genovsko konferenco je sestavljena sledeče: ministrski predsednik Bratianu, minister zunanjih zadev Duca, strokovnjaka za finančna vprašanja Ciriacescu in Stefanescu, strokovnjaki za pravna vprašanja Rosenthal, Antonescu in Pelican, strokovnjaki za prometna vprašanja Popescu, Dimitrescu in Lepodatu.

KOROŠKI DEŽELNI ZBOR PROTI SLOVENCEM.

— **Celovec, 30. marca.** (Izvir.) Vsled obstrukcije socijalnih demokratov koroški deželni zbor ni mogel dalj časa zborovati. Na podlagi sedaj doseženega sporazuma je bila včeraj prva seja, na kateri je Glantschnigg (pristaš Bauernbunda) ostro napadal v neki interpelaciji Slovence in koroško slovensko gospodarsko stranko. Zahteval je, da vlada takoj ukrene vse primerne korake proti politični agitaciji koroških Slovencev. Med čitanjem te interpelacije je poslanec Poljanec v imenu koroških Slovencev ostro protestiral. Socijalni demokratje so ga podpirali in z vzkliki protestiral proti interpelaciji.

DIVIDENDA TRBOVELJSKE PREMOGOKOPNE DRUŽBE.

— **Dunaj, 30. marca.** (Izvirno.) **Po poročilih dunajskih listov izplača letos Trboveljska premogokopna družba na dividendi 20 mil. kron. lansko leto je izplačala 20 avstr. kron. Družba je imela velikanske dobičke.**

ČEŠKOSLOVAŠKO POSOJILO V ANGLIJI.

— **Praga, 30. marca.** (Izv.) Na včerajšnji seji je narodna skupščina odobrila zakon o najetju posojila v Angliji v znesku 10 milijonov funtov šterlingov.

USPEHI DUNAJSKEGA VELESEJMA.

— **Dunaj, 30. marca.** (Izv.) Vodstvo dunajskega velesejma je po zaključku sejma izdalo kratko poročilo o uspehih. Velesejm je imel po provizoričnem pregledu zaključkov 100 do 120 miliard prometa. Lanski samo 40 miliard. Velesejm je obiskalo nad 20.000 obiskovalcev, po večini tujcev. Temu poročilu nasproti pa v trgovskih krogih naglašajo, da kupčije niso bile izvedene v velikem obsegu z ozirom na valuto. Na sejm je znatno vplival tudi rapidni padec nemške marke.

KAREL HABSBURG SMRTNONEVARNO BOLAN.

— **Dunaj, 30. marca.** (Izv.) »Neues Wiener Journal« javlja: *Znani zagrnik bivšega cesarja Karla Habsburga, dr. Schager, je dobil iz Funchala brzojavno obvestilo z dne 28. t. m.: »Karel Habsburg je prejel ponoči zakramente za umirajoče.« List dalje javlja, da odpotuje danes bivši Karlov zdravnik dr. Hugo Delug v Funchal.*

— **Dunaj, 30. marca.** (Izv.) *Glasom brzojavnih poročil iz Funchala je Karel nevarno obolel na obolestranski pljučnici, združeni s špansko boleznijo. Funchalski škof mu je včeraj podelil poslednje zakramente. Danes je z Dunaja odpotoval bivši Karlov zdravnik v Eckartsau-u, dr. Hugon Delug. Ker zdravnik ni imel na razpolago primerne svote za kritje ogromnih potnih stroškov, so monarhisti, Karlovi zvesti pristaši, zbrali za potne stroške tri milijone avstrijskih kron. (To je okoli 40 tisoč švicarskih frankov.)*

— **Dunaj, 30. marca.** (Izv.) Danes dopoldne je odpotoval v Funchal preko Pariza prof. na dunajski kliniki dr. Hugon Deluy, ki je že enkrat Karla Habsburga zdravil v Eckartsau-u, ko je bil obolel na španski bolezni. Vest, da so mu monarhisti za potovanje dali 3 milijone kron na razpolago, je neresnična. Denar izvira iz privatne zbirke visoke aristokracije. Po vesteh iz Funchala je Karlova bolezen zelo komplicirana.

PODROBNOSTI O ATENTATU NA MILJUKOVA.

— **Berlin, 30. marca** (Izv.) Atentat na voditelja ruskih kadetov prof. Miljukova smatrajo za čin maščevanja od strani carističnih oficirjev. Policijske poizvedbe o atentatu v »Filharmoniji« so dognale ta rezultat. Ko je prof. Miljukov končal svoje predavanje o položaju v Rusiji, je bilo iz neposredne bližine oddanih več revolverskih strelov, ki niso zadeli. Takoj nato so se čuli streli, namenjeni na glavnega urednika tuk. glasila ruskih emigrantov, »Rulj«, na profesorja Nabokova, ki je bil smrtno zadet. Dalje so bile težko ranjene tri osebe. Strele sta oddala dva nekdanja ruska oficirja, poročnik Taborickij in poročnik Peter Šabelskij-Blork. Oba sta ruska monarhista. Bivala sta v Monakovem in ko sta čitala v listih, da namerava Miljukov v Berlinu predavati, sta odpotovala v Berlin, da umorita Miljukova, ki ga smatrata tudi za enega glavnih krivcev tragedije ruske carske rodbine Romanov. Na policiji sta namen umora priznala: Množica je hotela oba pred aretacijo linčati.

— **Berlin, 30. marca** (Izv.) Ruski profesor Reichel je bil očividec, kako je bil izvršen atentat na profesorja Miljukova. Prof. Miljukov se je pred kratkim povrnil s potovanja po Ameriki in je v Berlinu priredil ruski emigraciji predavanje o vtisih tega potovanja skupno s poročilom o političnem položaju v Rusiji. Prof. Miljukov je bil svest, da nima nikakih nasprotnikov, zato je priredil predavanje javno. Njegovi prijatelji so ga opozarjali na nevarnost. Ko je Miljukov dokončal predavanje, je pristopil v neposredno bližino Miljukova neki mlad, suh, dolg človek, črnih las ter zaklical: »To je maščevanje za umorstvo carja! Tudi Vi ste krivec!« Po teh besedah je oddal tri strele, ki niso zadeli, kajti Miljukov se je vrgel na tla. Mladenič je po strelih pobegnil, a množica ga je prijela in mu iztrgala iz rok samokres. Takoj nekaj sekund za tem pa so se čuli drugi streli. Iz prvih sedežev je streljal drug napadalec na prof. Nabokova, ki je hitel k Miljukovu. En strel ga je zadel v prsa in Nabokov se je takoj zgrudil na tla. Drugi strel za tem pa v hrbet. Napadalec je proti Nabokovu zaklical: »Ti moraš umreti, lopove!« V dvorani je nastala velikanska zmeda, kajti ljudje so se bali, da bodo začeli pokati bombe in je vse drvelo v divjem begu proti izhodom.

Narodna obrana.

V zadnjem času se je polotila gotovega dela jugoslovenskega časopisja nekaka vznemirjenost, kateri je povod »Narodna Odbrana«. Iz vsega pisarjenja in napadanja je razvidno popolno nepoznanje dejstev in v razbistritev teh drage volje ustrežemo prošnji, da prinašamo izvajanja g. pukovnika v penziji, Pavla Jurišića, glavnega tajnika N. O., širom priznanega in odlikovanega borca za osvobojenje (Epoha, Beograd, 14. marca 1922.).

G. Pavle Jurišič je izvajal:

Novi sovražniki naše države.

Znano je dejstvo, da se z našim nacionalnim združenjem in razširjenjem naše domovine križajo naše interesne sfere z mnogimi sosedi. Na osvobojenem ozemlju ne živi samo naš element, imamo tudi še znaten broj prebivalcev, kateri gravitirajo k drugim nacionalnim središčem in ne našim nacionalnim in državnim. Prejšnji gospodovalci naše domovine so na najkrutejši način vladali in v dolgotrajni borbi z našim narodom, katerega so hoteli uničiti, naseljevali so v naše kraje tuje elemente. Te takozvane narodne manjšine smo z osvobojenjem pridobili v državni okvir. Iz tega vzroka imamo na našem ozemlju dve vrste državljanov: 1. Pristaše naše novoosnovane države, torej državljane patriote in 2. državljane, kateri ne simpatizirajo z našo državo in delajo na razne načine proti njej. To so dobro poznani anacionalni in protidržavni elementi, — v stvari notranji sovražniki naše razširjene domovine.

Mi torej stojimo pred dejstvom, da ima naša domovina poleg zunanjih tudi notranje sovražnike, kateri so gotovo opasnejši, ker se tu v naši sredini, žive zajedno z nami, sodelujejo v naših javnih poslih in s svojim negativnim delom sabotirajo državo, nam s tem onemogočujejo, da se uredimo in ekonomsko ojačimo, da bi se lahko čimpreje pokazali v vsakem oziru napram zunanjim sovražnikom. Pri vsem tem razdiralnem delu pa se ti naši notranji sovražniki često v zvezi z zunanjimi, kateri so organizirali močne iredentistične organizacije na našem ozemlju. Povsod se opaža, da so naši zunanji sovražniki vrlo dobro organizirani in da smotreno delajo in agitirajo proti naši državi, katero na najrazličnejše načine slabijo in jej spodkopavajo temelje.

Država v državi.

Pred to pojavo pokazavajo se naše državne oblasti preslabe, da bi naše notranje zadeve čim preje konsolidirale. To dejstvo naj se ne smatra kot žalitev države in njenih oblasti, ker resnica nikdar ne žali, treba pa pogumno priznati pogreške, da se jim najde zdravila.

Nikdar sama oblast ne more dati dovolj avtoritete sebi in državi. Silo, moč in avtoriteto dajo državi njeni organizirani državljani, iz katerih ona črpa in jih prenaša na državne oblasti, — svoje organe, — katere samo na ta način zamorejo imeti on silno avtoriteto, katera jim je tako potrebna, da zamorejo biti prave oblasti, enake, kakršne si vsak iskren državljan želi.

V resnici torej tvorijo pravo moč države njeni vestni in dobro organizirani državljani, kateri imajo jasno začrtano narodno ideologilo, t. j. eno skupno vzvišeno duševno življenje z jasno označenemi cilji, katerim je podrejena celokupna državna in privatna inicijativa, torej celokupno notranje in zunanje življenje naroda.

(Dalje prih.)

Poizvedbe.

— **Izgubila** se je na poti od Kolizeja do Rimske ceste št. 7 mala damska zlata ura s tremi diamantki. Ura ima na zadnji strani mačeho in troperesno deteljico v obliki diamantka. Pošten najditelj naj odda uro proti dobri nagradi v Kolizeju, I. nadstr., št. 89. Ura je drag spomin.

Raznoterosti.

* **Planinke goje v Parizu.** Časopisi poročajo, da imajo zdaj v Parizu planinke posebno veljavo. Zovejo jih po nemškem »edelweis«, kar izgovarjajo edelwess. Pariški vrtnarji goje to alpsko cvetko, ker jo lehko drago prodajajo. Odkod je Pariz dobil planinko? Poslal jim jo je neki danski velevrtnar, ki izvaža sploh cvetlice v Chamonix. Da bi naši vrtnarji umetno gojili planinke, pa še nismo slišali.

Zelo prijetno pri ribanju hrbta rok nog in celega telesa, kot kosmetikum za negovanje kože zob in ust deluje lekarnarja Fellera prijetno dišeči »Elsafluid«. Mnogo je močnejši in boljši kakor francosko žganje in že 25 let priljubljen. 3 dvojna steklenica skupaj z zamotom in poštnino za 72 kron pošilja: Eugen V. Feller Stubica donja Elsatrg 238 Hrvaško

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Ivan Podržaj.

je najboljši in najodpornejši

azbestni škriljevec

za pokrivanje streh, za oblaganje zidov in stropov vsake vrste.

„**KORANIT**“ se osobito ponaša s svojo izredno čvrstočo, sigurnostjo proti ognju in burji, gibljivosti, stalno odpornostjo ter proti toplini in zimi nenadkriljivo trajnostjo.

Zastopstva
v vseh mestih Jugoslavije

KORANIT d. d.
prva jugosl. ind. asbestnog škriljevca

Generalna direkcija: ZAGREB Wilsonov trg br. 7 - Telefon št. 4-22. Tvornica v Karlovcu.

Proda se

posestvo

obstoječe iz 4 gozdov, lepih sadonosnikov in vsega kar stoji in leži; voda pri hiši, vse v dobrem stanju. Hiša stoji pri farni cerkvi, 5 min. oddaljeno od železniške postaje. Cena K. 1,000.000. Vpraša se pri g. Josip Kisel, Loka 14 pri Zidanem mostu. 2247

Bombaž

za pletenje v raznih barvah, kakor tudi prešite odeje, se dobe v trgovini **Karl Prelog,** Stari trg 12. 1646

BREK

s streho in stranicami iz **plohe** za 12 oseb, skoraj nov, se proda po primerni ceni. Naslov ove **Anončni zavod Drago Beseljak in drug,** Ljubljana, Sodna ulica 5. 2239

Zanesljiv in zmožen ter v galanterijski in usnjarski stroki dobro upeljan

potnik

se išče za veliko trgovsko podjetje v Ljubljani. Cenj. ponudbe na upravo „Sl. Naroda“ pod „Zanesljiv/2248“. 2248

Klavirje

uglašuje in popravlja solidno in točno ter gre tudi na deželo.

Fellix Povše, Ljubljana, Tržaška c. 45

Bankam in kapitalistom, interesiranim pri pasivnih lesnih industrijah, veleposestvih i. t. d. se priporoča zazaupna mesta izvrsten

strokovnjak,

teoretično in praktično v lesni industriji in trgovini ter v vseh panogah kmetijstva popolnoma izvežban, z bogatim iskustvom, bil 17 let samostojni ravnatelj in prokurist, veščega slovenskega, srbohrvatskega in nemškega jezika. Najbolja spričevala in reference. Cenj. ponudbe pod: „Direktor 1922/2185“ na uprav. Sl. Naroda.

„Croatia“

zavarovalna zadruga v Zagrebu dovoljuje si naznaniti, da je otvorila za področje bivše Štajerske in Prekmurja glavno zastopstvo v Mariboru, ter je imenovala svojim glavnim zastopnikom g. Stevo Tončiča, spediterja v Mariboru. — Pisarna je v Mariboru, Cafova 2. Zavarovalni oddelki: požar, vlom, življenje, transport blagovnih in denarnih pošiljatev, steklo, toča. — Sprejme se več sposobnih in zanesljivih **akvizitorjev** pod ugodnimi pogoji. — Sprejme se tudi takoj **praktikant.** 2254

Meblovano sobo

veliko, ali 2 manjši, brez posteljnega perila **išče za takoj fin trgovec.** Ponudbe pod „Cena postranska stvar — 2245“ na upravništvo Slovenskega Naroda. 2345

Ženitna ponudba!

Obrtnik, samski, star 30 let, se želi v svrho ženitve seznaniti z gospodično ali mlado vdovo brez otrok. Najraje v bližini mesta ali industrijskega kraja. Ponudbe s sliko pod „št. 113—2257“ na uprave Slov. Naroda. 2257

Gradbenega tehnika

mlado silo, **išče** za čim prejšnji nastop. Ponudbe s spričevali in naznako plače na **E. Golia,** grad evno podjetništvo, Vukovar. 2258

Vreče

pred vsem male vojaške, kupi vsako množino **Sever & Komp.,** Ljubljana, Wolfova ulica 12. 2253

Absolviran

:-: pravnik :-:

s tremi izpiti, spreten stenograf, **želi** primerne službe. Dopisi pod „Marec 2250“ na uprave Slov. Naroda. 2250

Išče se gospodinja

za večje kmečko **posestvo.** Ponudbe pod „Večje posestvo 2252“ na upravo Slov. Naroda. 2252

Strojni monter

bivši elektromonter, s 16letno prakso kot poslovodja, želi **premeniti** svoje mesto, Ponudbe pod „Dobra moč 2256“ na oglasni zavod I. Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 15. 2256

Franc Tomažič 2233

trgovska agentura

Ljubljana, Prešernova ulica 48, prevzema vsakovrstna v trgovsko stroko spadajoča posredovanja in zastopstva.

Dobro služkinjo

k otrokom sprejmem takoj. Vpraša se v trgovini **M. Tičar,** Šelenburgova ulica. 2246

Testone

zdrave lepe ravne ali bukove suhe deske 22—25 mm kupim takoj. Ponudbe pod „Testone 2197“ na upravo Slovenskega Naroda. 2197

Pridružim se

solidnemu, že obstoječemu

- podjetju -

s 100.000 K. event tudi z več. Ponudbe pod „Merkur 2191“ na upravo Slov. Naroda. 2191

Kupi se pes

volčje pasme. Ponudbe pod „Volk 2215“ na upravo Slov. Naroda. 2215

Inteligentna gospodična

išče mesta kot gospodinja k boljšemu gospodu. Ponudbe pod „Inteligentna 2227“ na upravništvo Slovenskega Naroda. 2227

Proda se

bencinov motor

6 HP za žaganje drv. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 2167

Prodajalka

pridna in poštena, ki bi bila zmožna voditi samostojno majhno trgovinico na deželi, se sprejme. Nastop takoj. Naslov pri uprav. Slov. Naroda. 2188

Absolventinja

trg. tečaja **išče službo** v kaki pisarni. Vešča je strojepisja in slovenske korespondence. Gre tudi 1 mesec brezplačno. Naslov pove uprava Slov. Nar. 2236

Proda se:

častniška sablja z jermenjem in pištola, knjige, lepa velika železna postelja, stare obleke in čevlji. **Kolizej III, vrata 119.** 2239

Kontoristinjo

event. tudi začetnico, katera razume nemško in na pisalni stroj ter nekoliko korespondence, **sprejme** ljubljanska tvrdka. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe pod „Korespondenca 2243“ na upravo Slov. Naroda. 2243

Knjigovodja

samostojen, po možnosti trgovsko naobražen, **se išče** za takojšen nastop. Oni, kateri so že delovali v trgovini z deželnimi pridelki, imajo prednost. Ponudbe pod „Energičen 2203“ na upravo Slov. Naroda. 2203

Tovarna lesnih izdelkov

išče proti dobri plači **stolarje** za izdelovanje navadnih stolov ter samostojnih **mizarjev.** Ponudbe pod „Stanovanje v hiši 2198“ na upravo Slov. Naroda. 2198

Kostanjev

- les - 2205

kupuje po dnevnih cenah **najdražje** izvozna trgovina

Ernest Marinc

Celje, Kapucinska ulica 3. Enako tudi druge vrste lesa, posebno **tesani les.**

Srečke

državne razredne loterije I. razred 4 kolo bodo za prodajo gotove 20. maja t. l. Kdor bi jih rad v preprodajo ali jih želi kupiti zase, naj se obrne za prospekt na mojo poslovnico v ulici kneginje Ljubice 16. — Glavna pooblaščena kolekcija **Drag. R. Kolaković,** Beograd. 2183

Največja izbira

različnih pletenin, majic, nogavic

in rokavic pri tvrdki

A. & E. Skaberne Ljubljana Mestni trg 10.

KLET

ali skladišče za vino **se išče** proti najemnini. Ponudbe pod „Klet 2244“ na upravo Slov. Naroda. 2244

Proda se

dobro ohranjeno **žensko kolo.** Poizve se v Novem Vodmatu, Društvena ulica št. 43. 2235

Spalna soba

iz mehkega lesa, belo emajlirana, narabljena, se jako ceno **proda.** Poizve se Sp. Šiška, Kolodvorska cesta 149, II. desno, od 15. do 18. 2207

KORESPONDENT

24letni ČSR-državljan, popolnoma vešč slov., nemškega in ital. jezika v govoru in pisavi (deloma tudi francoskega) išče s 1. V. službe dopisnika ali kaj sličnega pri kaki večji tvrdki (dosed. 4letna praksa) Cenjene ponudbe se prosijo pod „K. K., 24 2234“ na upr. Slov. Nar.

Pisalne mize

(amerik. Roulleaux), hrastov les, nove moderne mize, **se prodajo ugodno.** Ponudbe pod „Roulleaux 2216“ na upr. Slov. Naroda. 2216

Pozor!

Prodam takoj 10 vagonov paralelnih desk 20 mm I/II vrsta, media 26 cm suhe, jelkove po 4 m. Ponudbe pod „Deske 2170“ na upravo Slovenskega Naroda. 2170

Les v Italijo.

Od verodostojnih dobaviteljev iz prve roke prosim ponudeb. Posredujem za velike stalne dobave za vsako količino. Po kakovosti in izvedbi najboljše odjemalce v vsej kraljevini. Prevzemam sklepanje pogodeb. Potujem na lastne stroške. Podrobne ponudbe s pogoji na **„VESCIC, Trieste, Casella postale 285“.** 2219

POZOR!

Po najnovejši modi izdeluje najelegantnejše moške obleke, modni atelije

FRAN MALIS
diplomirani krojač
Ljubljana, Tržaška c. 20.

Lesna eksportna veletrgovina
išče za takojšnji nastop

knjigovodkinjo

veščo dvojnega knjigovodstva in vsaj slovenske stenografije. Znanje italijanskega ali francoskega jezika daje prednost.

Reflektira se le na prvovrstno moč!

Ponudbe pod šifro „Eksport“/2222 na upravo lista.

Franzensbad

na Češkem.

Prvo močvirno kopališče na svetu!

Za lečenje srca idealne kopeli v ravni leži.
Staropreizkušene jeklove kopeli.
Najmočnejši vrelci Glauberjove soli.
17 gr natrijevega sulfata na liter.
Prirodne ogljikovokislinske, rudninske, jeklove in plinove kopeli.
Glavna zdravilna doba od 1. maja do 30. septembra.
Kopeli se oddajajo od 1. aprila do 31. oktobra.
Prilika za sport in igro.
Prospekti brezplačno od zdraviliške uprave.

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja, ki so nam bili izraženi ob smrti naše matere, oziroma stare matere in tašče, gospe

Marije Bukovic roj. Skvarča

se najsrčnejše zahvaljujemo, zlasti vsem onim, ki so spremili drago ranjko na zadnji poti.

V Ljubljani, dne 30. marca 1922.

Žalujoči ostali.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«. Za inseratni del odgovoren Valentin Kopitar.